

SCENA POLSKA

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO

CZESKI CIESZYN

ČESKÁ SCÉNA ● SCENA POLSKA ● SCENA BAJKA

FRANCES HODGSON BURNETT
TAJEMNICZY OGRÓD

frances hodgson burnett

tajemniczy ogród

dyrektor teatru cieszyńskiego **karol suszka**
zastępca dyrektora d.s. ekonomicznych **iris heclová**
kierownik artystyczny sceny polskiej **bogdan kokotek**
kierownik literacki sceny polskiej **joanna wania**

przekład **jadwiga włodarkiewicz**
reżyseria, adaptacja, scenografia **bogdan kokotek**
kostiumy **agata kokotek**
muzyka **zbigniew siwek**
słowa piosenki **lena peśák**

spektakl zrealizowano przy wsparciu finansowym ministerstwa kultury rc
oraz miasta czeski cieszyn

64. sezon sceny polskiej td
premiera 4 stycznia 2015 r.

obsada:

mary lennox **patrycja sikora** (gościnnie)
colin craven **marcin kaleta** (gościnnie)
dick sowerby **piotr rodak**
marta sowerby **joanna litwin-widera**
ben weatherstaff **mariusz osmelak**
pani medlock **małgorzata pikus**
pielęgniarka **anna paprzyca**
lekarz **ryszard malinowski**
pan craven **tomasz kłaptocz**
duch pani craven **iwona bajger**

inspicjent **anna kaczmarska**
sufler **iwona bajger**

frances eliza hodgson burnett

Do historii literatury weszła przede wszystkim jako autorka powieści dla młodzieży, takich jak m.in. *Mały lord* (1886), *Mała księżniczka* (1888), *Tajemniczy ogród* (1909), *Zaginiony książę* (1914). Zmarła w 1924 roku, została pochowana obok syna w Greenvale w stanie Nowy Jork.

Tytuł powieści *Tajemniczy ogród* zwraca uwagę czytelnika na miejsce, w którym dzieją się najważniejsze wydarzenia – zarówno przygody bohaterów, jak i zmiany zachodzące w ich psychikach. Ponieważ autorka użyła słowa „tajemniczy”, a nie na przykład „zamknięty”, tytuł wzbudza w czytelniku większą ciekawość i podkreśla znaczenie ogrodu w życiu całej trójki głównych bohaterów – Mary, Colina i Dikka. Sugeruje, że ogród jest równie ważny, jak i te postacie, że jest także „bohaterem” książki.

Tematem powieści jest przyjaźń między trójką dzieci i wpływ tajemniczego ogrodu, do którego klucz znalazła Mary, na ich losy i zmiany, jakie w nich zachodzą. Ogród daje Mary i Colinowi wiarę w siebie, pomaga im odzyskać utraconą radość życia i pozwala zrozumieć, co jest naprawdę w życiu ważne. „Tajemniczy ogród” to powieść o tym, jak dzięki przyjaźni i związkowi z naturą dwoje smutnych, nieszczęśliwych i samotnych dzieci zmienia się w dzieci radosne i zadowolone z życia.

Tajemniczy ogród ma także wymiar symboliczny, dla głównych bohaterów jest miejscem, gdzie są szczęśliwi, podobnie jak szczęśliwi byli ludzie w rajskim ogrodzie. W obrazie tajemniczego ogrodu można dopatrzeć się również symbolu ludzkiej duszy. Podobnie jak ogród wymaga ona dbałości i pielęgnacji. Dobrze uczucia, miłość, życzliwość należy pielę-

gnować jak kwiaty; natomiast złe – wyrwać jak chwasty. Wymaga to oczywiście wysiłku, na który trzeba się zdobyć i wiedzy, którą trzeba uzyskać.

Autorka poruszyła również ważny problem samotności, którą odczuwają i bohaterowie książki, i ogród. Okazuje się jednak, że wystarczy odnaleźć odpowied-

ni klucz. Klucz do ogrodu, ale też klucz do serca Colina. Można też spojrzeć na tajemniczy ogród jak na lekarstwo – lekarstwo na nudę, na chorobę, na smutek.

(na podstawie opracowania
do *Tajemniczego ogrodu*,

Wydawnictwo GREG, Kraków, 2012)

patrycja sikora | joanna litwin-widera

Urodziła się w 1849 roku w Manchesterze w Anglii. Gdy miała trzy lata, jej ojciec zmarł, pozostawiając matkę z piątką dzieci. Pisarka wychowywała się w ubogiej dzielnicy Manchesteru. Mała Frances szybko nauczyła się czytać i mogła poznawać losy bohaterów książek, korzystając z rodzinnej biblioteki. Czytanie stało się jej wielką pasją. Swoje pierwsze utwory napisała w wieku szkolnym. W 1865 r. wyjechała z matką i rodzeństwem do Stanów Zjednoczonych, gdzie osiadła na stałe. Gdy w 1867 roku zmarła jej matka, zaledwie osiemnastoletnia Frances została głową rodziny; aby zarobić na utrzymanie, zaczęła pisać. Zadebiutowała opowiadaniem w 1868 roku. Pierwsza powieść z życia górników, *That Lass o'Lowrie's*, która przyniosła jej uznanie czytelników, ukazała się w 1877 roku. W swych utworach poruszała głównie sprawy społeczne, np. emancypację kobiet.

tajemniczy ogród

Było to tajemniczo wyglądające, najrozkoszniesze miejsce, jakie można sobie wyobrazić. Wysoki mur, okalający ogród, od wewnątrz pokryty był bezlistnymi gałęziami pnących róż, tak gęstymi, że wprost nie do rozplątania. Mary poznała, że są to krzaki róż. Ziemia zarosła wszędzie zrudziałą trawą; wyrastały z niej tu i ówdzie krzewy, a gdyby zakwitły, okazałyby się również różami. Było tam mnóstwo róż sztamowych o tak rozrośniętych koronach, że wyglądały jak drzewa. W ogrodzie rosło jeszcze wiele innych drzew, a jakiś specjalny, czarowny urok nadawało mu to, że po wszystkich drzewach pięły się róże, wypuszczając w dół długie, wiotkie warkocze gałązek, chwytające się wzajem tu i ówdzie, czepiające się wyżej rosnących gałęzi i tworzące czarujące łuki i arkady. Nie było teraz na nich ani listków, ani kwiatów i Mary nie widziała, czy żyją, czy też obumarły, lecz ich cienkie, wiotkie, szarobrunatne gałązki i pędy wyglądały jak mglista zasłona, opadająca na mury i drzewa, a nawet na

rudą trawę, po której pełzały ich węzowe skręty. I ta właśnie delikatna gmatwanina, zwieszająca się od drzewa do drzewa, nadawała ogrodowi tajemniczy urok. Mary przypuszczała, że musi on być odmienny od innych ogrodów, których nie zostawiono tak długo w zaniedbaniu. Istotnie, różnił się on zupełnie od wszystkich, jakie w życiu swym widziała. (...)

W każdym razie była w tajemniczym ogrodzie i miała wrażenie, że odkryła jakiś własny świat. Słońce rzucało bogate snopy promieni na ten zamknięty w murach światek, a wysokie, błękitne sklepienie niebios wydawało się jeszcze świetniejsze i cudniejsze nad tym dziwnym zakątkiem. Wszystko dookoła było dziwne i pełne ciszy i zdawało się, że Mary jest o setki mil oddalona od wszystkiego, co żyje, a jednakże wcale się w tej chwili nie czuła osamotniona. Dręczyła ją jedynie obawa, czy nie uschły wszystkie róże, czy niektóre z nich ożyją i wypuszczą pąki na wiosnę, gdy je słońce przygrzeje. Bardzo by chciała, żeby ten ogród nie był martwy. A jeśli to wszystko żyje, cóż to będzie za cud, gdy tysiące róż rozkwitną wszędzie!

patrycja sikora | piotr rodak

patrycja sikora | ryszard malinowski | marcin kaleta

Kilka pytań do Patrycji Sikory, absolwentki Polskiego Gimnazjum im. J. Słowackiego w Czeskim Cieszynie, studentki 3. roku Studium Aktorskiego przy Teatrze Śląskim im. S. Wyspiańskiego w Katowicach, dla której „Tajemniczy ogród”, gdzie gra Mary Lennox, jest spektaklem dyplomowym.

Kiedy zaczęłaś myśleć o zostaniu aktorką i dlaczego wybrałaś właśnie ten zawód?

Od dziecka coś mnie prowadziło w tym kierunku. Odkąd pamiętam, brałam udział w konkursach recytatorskich, śpiewaczych, grałam w teatrze amatorskim. Zawsze była to fajna przygoda.

Tak na poważnie ta myśl zaowocowała u mnie, kiedy zaczęłam współpracować właśnie ze Sceną Polską. Najpierw w spektaklu „W 80 dni dookoła świata”. Choć nie miałam tam żadnej roli, tańczyłam i śpiewałam, to wtedy mogłam poznać teatr od wewnątrz i mi się spodobało. A potem kiedy dostałam rolę Daszy w „Historii całkiem zwyczajnej”, poczułam, że to chyba jest to, co chciałabym robić w życiu i tak się zaczęło.

Zastanawiam się, czy w wypadku tego zawodu my wybieramy, czy to raczej on nas wybiera. Dla mnie ten zawód jest niesamowity i piękny, można być choć na chwilę kimś, kim nie można być w życiu. Po prostu jest magiczny. Dla mnie granie na scenie to spełnienie najpiękniejszych marzeń.

Jakie są twoje plany zawodowe?

Planów, marzeń jest dużo, ale spełnienie ich niestety nie zależy tylko i wyłącznie ode mnie. Bardzo chciałabym związać swoją przyszłość właśnie ze Sceną Polską. Na tym teatrze się wychowałam, ma szczególne miejsce w moim życiu. Jest dla mnie teatrem jedynym w swoim rodzaju; jest na terenie, gdzie się urodziłam i z którym jestem bardzo emocjonalnie związana, Zaolzie, Śląsk...Uważam, że każdy teatr ma swoją magię, ale tutejsza

magia jest szczególna, jedyna w swoim rodzaju.

Czy Mary Lennox była twoją ulubioną bohaterką, kiedy będąc dzieckiem czytałaś „Tajemniczy ogród”?

Jeśli dobrze pamiętam, to nie, nie była ona moją ulubioną postacią w tej książce. O wiele bardziej lubiłam Martę, a szczególnie Dicka. Mary nosi w sobie tajemnicę, której strzeże, i to jest nasza wspólna cecha. Ale czasami Mary jest w gorącej wodzie kąpana, i to kolejna wspólna cecha, ponadto krnąbrność, chęć pomagania innym i radość z życia.

Jaka jest twoja wymarzona rola?

Chyba nie mam jakiejś jednej szczególnej wymarzonej roli. Bardzo lubię sztuki klasyczne i kiedyś chciałabym w jakiejś zagrać. Lubię śpiewać, więc jakaś fajna rola w spektaklu muzycznym. Można by wymieniać i wymieniać...

Aktor / aktorka których podziwiasz i są dla ciebie wzorem?

Raczej nie mam takiego wzoru do naśladowania. Jeśli chodzi o aktorki, to uwielbiam Meryl Streep, Anne Hathaway. Aktorów też jest wielu, ale szczególnie Andrzeja Seweryna.

Ulubiony film, spektakl teatralny?

Lubię filmy historyczne, filmy prawdziwe przede wszystkim i z nieprzewidywalnym zakończeniem. Nie przepadam za współczesnym trendem w teatrze, za spektaklami, gdzie musi pojawić się nagość, krzyki i głośna muzyka.

prawa autorskie reprezentuje AGENCJA DILIA, krátkého 1, 190 03 praha 9 • TĚŠÍNSKÉ DIVADLO ČESKÝ TĚŠÍN, příspěvková organizace, zřizovatel moravskoslezský kraj, ostravska 67 • 737 35 czeski cieszyn • tel.: +420 558 74 60 22-23 • fax: 558 71 33 72 • INFO@TDIVADLO.CZ • WWW.TDIVADLO.CZ • kierownik działu organizacji widowni DAGMAR PAVLÍKOVÁ kierownicy pracowni: elektryczno-akustycznej VLADIMÍR RYBÁŘ ślusarsko-modelarskiej KRISTINA LIBOSKOVÁ krawieckiej HELENA PROKOPOVÁ perukarskiej JARMILA DRŽÍKOVÁ rekwizytorskiej JÓZEF KUREK kierownik techniczny ROMAN SEKULA brygadier sceny MARIAN MANDRYSZ światło MARTIN KOZOK, MARTIN WALENTA dźwięk ROMAN MAJCHRZYK, MICHAL MALINIAK fryzjerka KAMILA KUMPANOVÁ garderobiana IVANA KOLONDOVÁ rekwizyty SILVIE URBANIECOVÁ montażyści dekoracji JOZEF BŘINEK, LUMÍR SLÍVA, DAVID CIENCIALA • redakcja JOANNA WANIA • zdjęcia KARIN DZIADKOVÁ • opracowanie graficzne i skład MARIAN SIEDLACZEK • druk PROPRINT, s.r.o. český těšín

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Do każdej polskiej rodziny.
informacje, publicystyka,
ogłoszenia, sport**

tel. 558 731 766
sekretariat@glosludu.cz

KLUB POLSKIEJ PRASY I KSIĄŻKI

KSIĘGARNIA

Danuta Wirth

ul. Czapka 7 ~ 737 01 Czeski Cieszyn

Godziny otwarcia:

Po-Pt 9.00-12.00 13.00-17.00

w soboty księgarnia nieczynna

tel.: +420 776 390 704

księgarnia@polonica.cz

*Sponsorem kwiatów jest
Kwiaciarnia Leknin
Markéta Rosenbergová*

65 lat ZWROT

Miesięcznik Polaków w Republice Czeskiej

INFORMACJE Z ŻYCIA POLAKÓW W CZECHACH

ROZMOWY, REPORTAŻE, WYDARZENIA,
RELACJE Z IMPREZ, RECENZJE, OPINIE

www.zwrot.cz

Wydawca: Polski Związek Kulturalno-Oświatowy w RC

tomasz kłaptocz

www. OX.PL

portal śląska cieszyńskiego

